

Si, e contra, papa, cardinales et cæteri Ecclesiæ præules non sint schismatici, nec tales erunt episcopi juxta Concordatum instituti, siquidem ab eis reputantur legitimi. Aliunde, si Pius VII legitimum fuerit totius Ecclesiæ caput, legitimi sunt episcopi ab eo constituti; sic enim se habet concilium Tridentinum, sess. 23, can. 8: « Si quis dixerit episcopos qui auctoritate Romani pontificis assumuntur, non esse legitimos et veros episcopos, sed figmentum humanum; ana-
» thema sit. »

3° *Summus Pontifex*, per articulum XIII Concordati, *septimo Dei mandato non derogavit*. Fur, bonum alienum furando, contra illud mandatum peccat: at, domino liberam condonationem faciente, non peccat bonum istud retinendo. Porro summus Pontifex, videns impossibilitatem obtinendi restitutionem honorum ecclesiasticorum jam alienatorum, dominium eorum, pro bono pacis, ad acquirentes eorumque causam habentes, tanquam moderator totius Ecclesiæ, transtulit: hinc ex injustis facti sunt justii possessores, prout dicimus in Tractatu de Contractibus. Ergo.

4° *Valde immerito fautores novi schismatis reclamationibus canonicis 38 episcoporum nituntur*; nam illi episcopi maxima cum reverentia summo Pontifici loquebantur, illum ut legitimum B. Petri successorem habebant, unitatem communionis semper cum illo servaverunt, in Galliam redeuntes cum novo clero publice communicaverunt, et tandem omnes, excepto uno, dimissionem suam libere concesserunt anno 1817, et ad novas sedes fuerunt nominati.

Solus D. de Themines, olim episcopus Blesensis, partes novatorum diu sustinuit et contendebat universalem se habere jurisdictionem per mundum universum, saltem per totam Galliam. Talis doctrina, huc usque prorsus inaudita, constanti Ecclesiæ disciplinæ, doctrinæ et praxi omnino contraria, cerebrum annis debilitatum vel male constitutum denotabat: auctor ejus ante mortem eam retractavit, ut videre est apud *l'Ami de la Religion*, t. 62, p. 225.

Probavimus in Tractatu nostro simplices sacerdotes nullo modo iudices esse controversiarum quæ circa religionem exsurgunt: atqui tamen in novo schismate simplices sacerdotes se constituunt iudices adversus papam, cardinales et cunctos qui existunt episcopos. Pluries damnati sunt, v. g. in Anglia an. 1808, in Hibernia an. 1809. D. Poynter, vicarius Apostolicus Londinensis, ab omnibus presbyteris Gallicanis in suo districtu residentibus exegit, an. 1818, ut per expressam declarationem testarentur se pontifici Romano Pio VII esse subjectos tanquam Ecclesiæ capiti, se cum iis omnibus communicare qui eidem Pontifici per communionis vinculum sunt uniti: quicumque formulam sibi oblatam subscribere noluerunt, fuerunt interdicti. Summus Pontifex hanc agendi rationem laudavit per breve diei 16 septembris 1818, ad D. Poynter directum, eique mandavit suam intentionem esse omnes omnino prædictæ formulæ corde et animo,

absque ulla suppressione, mutatione vel restrictione, subscribere, vel ipsa facultate celebrandi Missam eos privari.

His non obstantibus, temere et audacter insurgunt illi sacerdotes contra episcopos eos improbant et damnantes, contra papam et universam Ecclesiam docentem; ab omnibus separati sicut olim Luciferiani, gloriantur se catholicos esse. Nos vero pronuntiamus, sine ulla hesitatione, eos esse schismaticos, ab Ecclesia publice sejunctos, omni jurisdictione destitutos, extra viam salutis positos et tantummodo ministerium mortis exercentes. Hæc conclusio ex Tractatu nostro et ex modo dictis tam evidenter sequitur, ut supervacuum foret aliquid superaddere. Plurima prodierunt opuscula contra illam sectam *la petite Eglise*; inter ea eminentem tenet locum opus cui titulus: *Jugement de l'Église catholique contre les nouveaux schismatiques de France, par un ancien vicaire général*; in-8°, Paris, 1824.

COMPENDIUM HISTORICUM III.

DE CONCILIIIS GENERALIBUS.

I^{um} est concilium Nicænum I, anno 325 coram imperatore Constantino celebratum, cui papa S. Sylvester præfuit per suos legatos Osium, Cordubensem episcopum, et duos presbyteros: 318 aderant episcopi ex variis orbis partibus congregati, quorum plurimi gloriosi erant confessores et multa pertulerant tormenta sub Diocletiano et Licinio. In hoc concilio damnata est hæresis Arii, et contra Quartodecimanos statutum est Pascha deinceps ubique celebrandum fore dominica quæ lunam quartamdecimam martii proxime sequitur. Nonnulli alii errores proscripti sunt, et quidam conditi sunt canones disciplinæ.

Anno 347, habita est synodus Sardicensis, sub imperatoribus Constante et Constantio; illi adhuc præfuit Osius, nomine papæ Julii I, cum duobus presbyteris: 341 adfuerunt episcopi, qui plurimos condiderunt disciplinæ canones. Hæc synodus velut concilii Nicæni appendix reputatur, et ideo ejus canones indiscriminatim vocantur Sardicensis et Nicæni.

II^{um} est concilium Constantinopolitanum I, quod sub Damaso papa fuit convocatum, anno 381, imperante Theodosio seniore: 450 episcopi, omnes Orientales, concilium illud componebant: sed papa et tota Ecclesia illud approbavit, sicque, juxta omnes, factum est œcumenicum. In eo definita est divinitas Spiritus sancti contra Macedonium, episcopum Constantinopolitanum, et conditum est Symbolum quod nunc intra Missam cantatur, cui postea adjecta est vox *Filioque*.

III^{um} est concilium Ephesinum, sub papa Cælestino et Theodosio juniore celebratum, anno 441: 200 in illo aderant episcopi, quibus

præerat, nomine summi Pontificis, S. Cyrillus Alexandrinus. In eo damnatus est Nestorius, qui docebat duas in Christo esse personas, B. Mariam virginem non esse Deiparam, nec proinde dici posse Dei matrem, sed Christi tanquam hominis.

IV^{um} est concilium Chalcedonense, anno 451 celebratum sub Marciano imperatore et S. Leone Magno qui illi per legatos præfuit : 306 aderant episcopi, juxta *Fleury*, et multo plures secundum alios, ut videre est apud *Tillemont*. In eo 1° damnatus est error Eutychemis celebris monasterii Constantinop. abbatis, qui contra Nestorium fortiter pugnans docuerat unicam in Christo esse naturam ; 2° irrita et impia declarata est definitio opposita *latrocinii Ephesini* ; 3° Dioscorus patriarcha Alexandrinus, qui dicto *latrocinio* præfuerat, e sede fuit dejectus ; 4° Theodoretus et Ibas, in eodem conciliabulo injuste depositi, sedibus suis fuerunt restituti ; 5° 28 conditi sunt canones ad disciplinam spectantes, quorum unus secundum gradum honoris patriarchæ Constantinop. tribuebat. Hunc canonem S. Leo approbare noluit.

V^{um} concilium generale fuit Constantinop. II, anno 553 convocatum, sub papa Virgilio et imperatore Justiniano, ad definiendam famosissimam quæstionem de *tribus Capitulis*. In illo 165 erant episcopi Orientales. Papa Virgilius illi adesse noluit, quamvis tunc esset Constantinopoli. Attamen illud concilium ab Occidentalibus fuit admissum, et ab omnibus ut œcumenicum agnoscitur.

VI^{um} est Constantinop. III, sub Constantino Pogonato habitum, anno 660. Illi per legatos præfuit Agatho, summus Pontifex : 289 aderant episcopi. Causa convocationis fuit hæresis Monothelitarum quæ tunc proscripita est. Nulli canones disciplinæ in illo concilio fuerunt conditi.

Propterea aliud celebratum est concilium Constantinopoli, anno 692, cui 213 adfuerunt episcopi, et in quo 102 canones de disciplina constituti sunt : unde concilium istud vocatur *Quinisextum*, quia est velut supplementum ad quintam et sextam synodum generalem : dicitur etiam concilium in *Trullo*, quia celebratum est in magna palatii aula quæ appellabatur *Trullum*. Canones hujus concilii nunquam fuerunt approbati in ecclesia Occidentali.

VII^{um} concilium generale est Nicænum II. Celebratum est anno 787, imperantibus in Oriente Irene et filio ejus Constantino. Adrianus I, summus Pontifex, illi per legatos suos præfuit ; 350 aderant episcopi Orientales. In eo assertus est cultus sacrarum imaginum, et proscriptus error Iconoclastarum.

VIII^{um} est Constantinop. IV, quod anno 869, tempore Basilii imperatoris, fuit convocatum, sub Adriano II, qui per legatos ei præfuit, ad deponendum Photium et restituendum patriarcham Ignatium a sede sua injuste projectum ; 102 ibi sedebant episcopi. Deposuerunt Photium, anathema ei dixerunt, et plures canones de disciplina condiderunt.

Concilium istud a Græcis nunc existentibus non admittitur, contendunt illud fuisse abrogatum in conciliabulo anno 883 celebrato per ipsum Photium, qui de novo post mortem Ignatii sedem invasit.

Hæc sunt octo concilia œcumenica quæ ante schisma Græcorum celebrata sunt, et omnia in Oriente ; cætera in Occidente habita sunt.

IX^{um} concilium generale fuit Lateranense I, sic dictum, sicut tria sequentia, quia in basilica Lateranensi fuit celebratum, anno 1123 : 300 adfuerunt episcopi, Calixtus II ipse præses fuit. Præcipue congregatum fuit ad confirmandam abrogationem *investiturarum*, contra quas tamen vehementer insurrexerunt Gregorius VII et ejus successores Victor III, Urbanus II, Felix II, Paschalis II, Gelasius II et Calixtus II. De investituris longe et scite scripsit P. Alexander, Hist. Eccl. XII sæculo, dissert. 4.

Actum est etiam in illo concilio de Palæstina et Hispania a tyrannide infidelium liberandis, nec non de restauranda disciplina ecclesiastica fere ubique variis schismaticorum factionibus collapsa.

X^{um} concilium generale est Lateranense II, anno 1149, sub imperatore Lothario et Innocentio II præside celebratum. Mille circiter aderant episcopi. Causæ illius convocationis fuerunt, 1° extinctio schismatis antipapæ Leonis seu Anacleti II ; 2° extirpatio hæresis discipulorum Petri *de Cruis*, qui Petrobrusiani vocabantur, et Arnaldistarum, id est discipulorum *Arnaud de Bresse* ; 3° restauratio disciplinæ, circa quam 28 conditi sunt canones.

XI^{um} fuit concilium Lateranense III, habitum anno 1179, sub imperatore Frederico I et papa Alexandro III, qui illi præfuit : 300 aderant episcopi. In eo damnati sunt errores Catharorum, Albigenisium et Valdensium, atque multi editi sunt disciplinæ canones.

XII^{um} est concilium Lateranense IV, anno 1215 convocatum ab Innocentio III qui illi præfuit, Henrico II imperante. Adfuerunt 412 episcopi, omnes Patriarchæ Orientales Latini per se vel per legatos suos, innumeri abbates, 800 procuratores praelatorum absentium, omnium principum Christianorum legati ; nunquam talis visus fuerat cœtus ; ideo concilium istud vocatur Magnum concilium Lateranense. Actum est in illo 1° de recuperanda Terra Sancta a Sarracenis iterum possessa ab anno 1187 ; 2° de reprimendis nefandis Albigenisium excessibus ; 3° de restauranda disciplina : ad hoc obtinendum 62 conditi sunt canones, inter quos ille : *Omnis utriusque sexus*, etc. de confessione annua proprio sacerdoti facienda, et de communione Paschali.

XIII^{um} concilium generale est Lugdunense I, anno 1245 habitum, cui præfuit Innocentius IV, aderat *Beudoïn*, imperator Constantinopolitanus, 140 episcopi et pauci principum Christianorum legati.

In prima actione hujus concilii Innocentius IV aperuit causam illius convocationis, scilicet 1° Status ecclesiastici afflictionem et devastationem ex parte imperatoris Frederici ; 2° schisma Græcorum extinguendum ; 3° cladem a Sarracenis Hierosolymis illatam ; 4° irruptio-

nem Tartarorum in terras Christianorum; 5° Frederici crimina. In secunda actione auditus est Thadæus *de Sesse*, minister Imperatoris et ejus defensor in concilio. In tertia actione sententiam depositionis pronuntiavit Innocentius IV contra Fredericum. Renovatum est etiam decretum de sacra expeditione contra Sarracenos, et 17 conditi sunt disciplinæ canones.

Quidam de œcumenicitate illius concilii dubitant. Vide *Tournely*, l. 2. Attamen communiter ut generale habetur.

XIV^{um} est concilium Lugdunense II. Celebratum fuit anno 1274, sub Gregorio X qui illi præfuit. Aderant 15 cardinales, 2 patriarchæ, nempe Constantinop. et Antióchenus, plus quam 500 episcopi, permulti abbates, multorum regum et principum legati: plurimi vocati sunt etiam theologi, inter quos S. Thomas Aquinas, qui dum ad concilium pergeret mortuus est, et S. Bonaventura qui durante concilio pariter mortuus est.

Præcipue actum est in illo, 1° de schismate Græcorum, qui cum Latinis reconciliati sunt in quarta sessione; 2° de auxilio Christianis ferendo adversus Infideles; de disciplina reformanda, pro qua 30 conditi sunt canones; 4° de modo quo, papa defuncto, celerrime novi Pontificis fieret electio: quatuor quippe annis vacaverat sancta Sedes, inter Clementem IX et Gregorium X. Infinita inde nata erant mala. Tunc statutum est quod, post exsequias defuncti Pontificis, cardinales concluderentur in *conclavi* et inde non exirent quin prius papam elegerent.

XV^{um} concilium generale est Viennense anno 1314, sub Clemente V celebratum. Aderant 300 episcopi cum cardinalibus, duobus patriarchis, Alexandrino scilicet et Antiócheno, et innumeris abbatibus. Adfuerunt etiam rex Galliæ, Philippus *le Bel* cum tribus suis filiis, Eduardus II rex Angliæ, et multi aliorum principum oratores.

In illo concilio, 1° extinctus est ordo militaris Templariorum; 2° damnati sunt errores Fratricellorum, Beguardorum et Beguinarum; 3° decreta fuit nova expeditio pro Terra Sancta recuperanda; 4° variæ editæ sunt constitutiones de disciplina quæ *Clementinæ* vocantur.

XVI^{um} est concilium Constantiense, anno 1414 celebratum, ad magnum et luctuosum Occidentis schisma extinguendum. Galli contendunt totum illud concilium esse œcumenicum. Ultramontani vero et generatim alii theologi illud ut tale non habent nisi pro ultimis sessionibus quas Martinus V legitime electus approbavit. Vide Bellarminum lib. 4 de Conc., c. 7.

In illo concilio, 1° damnati sunt errores Wiclefitarum et Hussitarum; 2° approbata est communio sub unica specie, pro non celebrantibus; 3° variis disciplinæ articulos, sacro approbante concilio, promulgavit Martinus V.

XVII^{um} concilium Basileense a Martino V convocatum, anno 1431 sub Eugenio II habitum, spatio undecim annorum duravit, et qua-

draginta quinque sessionibus fuit absolutum; sed quædam divisionis species semper exstitit inter patres hujus concilii et Eugenium IV, qui per legatum suum tamen illi præfuit usque ad vigesimam nonam sessionem. Saltem ab illa sessione, juxta omnes, non est œcumenicum; at Galli illud habent ut vere œcumenicum usque ad sessionem istam, aut saltem usque ad decimam sextam, anno 1434 habitam, quo tempore Eugenius voluit illud Bononiam transferre. Sed « hujus concilii » nihil est ratum et probatum, nisi quædam dispositiones circa beneficium, quæ a concilio factæ fuerant, quas (paci et unitatis gratia) » Nicolaus V approbavit. Concilium vero ipsum reprobatum in concilio » Lateranensi ultimo, sessione undecima. » Sunt verba Bellarmini de Conc. l. 4, cap. 7.

In primis sessionibus illis varia constituta sunt disciplinæ decreta, quæ magna ex parte a summo Pontifice non fuerunt approbata.

XVIII^{um} est concilium Florentinum, ad ecclesiam Græcam cum Latina reconciliandam præcipue convocatum. Celebrari cœpit Ferrariæ, anno 1438, ibique sexdecim habitæ sunt sessiones. Anno sequenti Eugenius IV illud, ob pestem grassantem, transtulit Florentiam ubi, post novem alias sessiones, illud feliciter absolvit.

140 aderant episcopi, cum patriarcha Constantinop. et aliorum patriarcharum legatis: aderat etiam imperator Græcorum, Joannes Palæologus. Post longam discussionem facta est unio utriusque ecclesiæ Græcæ et Romanæ; sed cito hæc unio a Græcis in patriam reversis fuit disrupta.

Anno 1512, sub Leone X, celebratum est concilium Lateranense V quod ab omnibus præter Gallos habetur ut œcumenicum: 114 aderant episcopi. Causa illud convocandi fuit, 1° extinctio schismatis inter Julium II et Ludovicum XII, Galliarum regem, eminentis; 2° morum reformatio, pax inter principes Christianos restauranda, et sacra expeditio in Terram Sanctam promovenda.

XIX^{um} est celeberrimum concilium Tridentinum, a Paulo III convocatum, 1° ad vindicandam fidem catholicam adversus Lutherum, *Zuingle* aliorumque reformatorum errores; 2° ad firmandam pacem et concordiam inter principes Christianos; 3° ad restituendam Ecclesiæ disciplinam, per hæresim et bella plurimum labefactatam.

Inceptum anno 1545, variis de causis suspensum et interruptum, tandem absolutum est anno 1563, sub Pio IV.

Nullum unquam exstitit concilium in quo tot et tantæ quæstiones tamque scite fuerint examinatæ et enucleatæ; in quo tot lata fuerint fidei decreta, totque disciplinæ et reformationis capita fuerint statuta. Unde merito habetur velut quoddam totius doctrinæ Christi compendium et disciplinæ ecclesiasticæ codex. Omnes sacerdotes et clerici viri illud præ manibus jugiter habere debent.